

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 592/2011-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. decembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosti JUDr. R. K., B., zastúpeného advokátom doc. JUDr. B. F., PhD., B., vedené pod sp. zn. Rvp 3955/2011, sp. zn. Rvp 3956/2011 a sp. zn. Rvp 3957/2011 vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1, čl. 20 ods. 1 a čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Partizánske v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Er 226/2008 a jeho uznesením z 3. novembra 2011, v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Er 1893/2008 a jeho uznesením z 3. novembra 2011 a v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Er 1213/2008 a jeho uznesením z 9. novembra 2011 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti JUDr. R. K. vedené pod sp. zn. Rvp 3955/2011, sp. zn. Rvp 3956/2011 a sp. zn. Rvp 3957/2011 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 3955/2011.

2. Sťažnosti JUDr. R. K. o d m i e t a ako podané zjavne neoprávnenou osobou.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 16. novembra 2011 doručené sťažnosti JUDr. R. K., B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorými namieta porušenie čl. 46 ods. 1, čl. 20 ods. 1 a čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 6 ods. 1 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Okresného súdu Partizánske (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Er 226/2008 a jeho uznesením z 3. novembra 2011, v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Er 1893/2008 a jeho uznesením z 3. novembra 2011 a v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Er 1213/2008 a jeho uznesením z 9. novembra 2011 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutia“).

Z obsahu sťažností a ich príloh vyplynulo, že sťažovateľ od 6. júna 2007 začal vykonávať exekučnú činnosť ako exekútor podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“), a to aj pre obchodnú spoločnosť P., s. r. o., B. (ďalej len „oprávnená“), s ktorou bol v pracovnom pomere do 5. júna 2007. V označených exekučných konaniach okresný súd vyhovel návrhu oprávnenej na zmenu súdneho exekútora a vykonávaním exekúcie poveril sťažovateľa. Po doručení podaní sťažovateľa označených ako „*Splnenie povinnosti podľa § 30 ods. 3 Exekučného poriadku*“ okresný súd napadnutými rozhodnutiami ex offiо rozhodol o vylúčení sťažovateľa z vykonávania exekúcie, pretože sú odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti vo vzťahu k účastníkom konania (oprávnenej).

Podľa názoru sťažovateľa okresný súd napadnutými rozhodnutiami porušil jeho základné právo na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy, právo na spravodlivý súdny proces zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, základné právo vlastníť majetok zaručené v čl. 20 ods. 1 ústavy, právo na pokojné užívanie majetku zaručené v čl. 1 dodatkového

protokolu a zákaz diskriminácie ustanovený v čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru, k čomu bližšie uviedol:

«... postupom Okresného súdu Partizánske... došlo v rámci práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý súdny proces k porušeniu zásady „rovnosti zbraní“, zásady kontradiktórnosti súdneho konania, práva na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a práva na rozhodovanie podľa relevantnej právnej normy...

Všeobecný súd postupom, ktorý zahájil bez návrhu podaného fyzickou osobou podľa ust. §30 Exekučného poriadku prejednal vec bez dokazovania, vypočutia strán a aplikácie relevantného práva. Napadnuté rozhodnutie tohto súdu v praxi objektívne vyvolalo také účinky, že sťažovateľ bol zbavený vlastníctva značnej majetkovej hodnoty a taktiež došlo k zmareniu jeho legitímneho očakávania, že ak bude postupovať podľa záväzných právnych noriem a usmernení exekučného súdu, realizácia úkonov pri výkone exekučnej činnosti bude generovať jeho finančnú odmenu. ...

Sťažovateľ, aj keď výkon a ochrana jeho práva na spravodlivý súdny proces mala byť rovnaká, mal v konaní pred všeobecným súdom výrazne nevýhodné postavenie a bolo s ním zaobchádzané odlišne. Sťažovateľ však bol, a to najmä vzhľadom k faktu, že všeobecný súd rozhodoval o jeho práve vykonať exekúciu a toto rozhodnutie výrazne ovplyvnilo jeho právne postavenie, stranou konania rovnako ako povinný. ...

V prípade výkonu a ochrany práva vlastníť majetok a práva na pokojné užívanie majetku všeobecný súd svojim rozhodnutím postavil sťažovateľa pri realizácii podnikania na trhu s exekučnými službami do pozície, ktorá je veľmi nevýhodná a diferentne odlišná od pozície ostatných súdnych exekútorov.“

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby sťažnostiam vyhovel a nálezom vyslovil porušenie ním označených práv podľa ústavy, dohovoru a dodatkového protokolu postupom okresného súdu v označených konaniach a jeho napadnutými rozhodnutiami, napadnuté uznesenia okresného súdu zrušil, veci vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie a priznal sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ako aj náhradu trov konania.

II.

Podľa § 31a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak tento zákon neustanovuje inak a povaha vecí to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“).

V zmysle § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa u neho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 112 ods. 1 OSP.

S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 3955/2011, sp. zn. Rvp 3956/2011 a sp. zn. Rvp 3957/2011 a z neho vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť, ako aj na totožnosť v osobe sťažovateľa a okresného súdu, proti ktorému tieto sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd uplatniac citované právne normy o spojení týchto sťažností na spoločné konanie, tak ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažností je namietané porušenie čl. 46 ods. 1, čl. 20 ods. 1 a čl. 12 ods. 2 ústavy, čl. 6 ods. 1 a čl. 14 dohovoru, ako aj čl. 1 dodatkového protokolu postupom okresného súdu v označených konaniach a jeho napadnutými rozhodnutiami, ktorými okresný súd ex offio rozhodol o vylúčení sťažovateľa ako súdneho exekútora z vykonávania exekúcie z dôvodu jeho zaujatosti voči oprávnenej.

Ústavný súd sa najskôr zaoberal otázkou, či sú naplnené predpoklady meritórneho prejednávania ústavnej sťažnosti (§ 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde), a dospel k záveru, že ju podala osoba zjavne neoprávnená podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Uvedené ustanovenie v záujme racionality a efektivity konania pred ústavným súdom dáva tomuto súdu kompetenciu posúdiť „prijateľnosť“ návrhu predtým, než dospeje k záveru, že o návrhu rozhodne meritórne nálezom, pričom ide o špecifickú a relatívne samostatnú časť konania, ktorá ešte nemá charakter kontradiktórneho konania, kedy ústavný súd môže obvykle rozhodnúť bez ďalšieho, len na základe obsahu napadnutých rozhodnutí orgánov verejnej moci a údajov obsiahnutých v samotnej sťažnosti.

Súdny exekútor má pri výkone exekučnej činnosti postavenie verejného činiteľa. Tento status mu priznáva Exekučný poriadok, ktorý v ustanovení § 2 ods. 1 ustanovuje, že exekútor je štátom určenou a splnomocnenou osobou na vykonávanie núteného výkonu súdnych a iných rozhodnutí. Podľa ustanovenia § 5 Exekučného poriadku má exekútor pri výkone exekučnej činnosti, vykonávanie ktorej je výkonom verejnej moci, postavenie

verejného činiteľa. Z uvedeného vyplýva, že právnou úpravou v Exekučnom poriadku preniesol štát časť výkonu svojej moci – špecificky moci súdnej, ktorej súčasťou je aj konanie vykonávacie – na súdnych exekútorov. Nimi sú síce fyzické osoby, avšak táto skutočnosť má význam len právne technicky či organizačne inštitucionálny. Z hľadiska funkcionálneho vykonávajú tieto osoby štátnu moc, resp. moc súdnu. Preto ak súdny exekútor vykonáva funkcie, ktoré by inak bol povinný vykonávať štát, resp. súd, je pri výkone zverenej štátnej moci povinný dbať a rešpektovať základné práva tých osôb, vo vzťahu ku ktorým prenesenú štátnu moc vykonáva; rovnako tak pre tieto osoby musí platiť rovnaký štandard ochrany ich základných práv, ako v konaní pred súdmi.

Z uvedeného vyplýva, že súdny exekútor nemá aktívnu legitimáciu na podanie sťažnosti proti rozhodnutiu, ktorým ho súd vylúčil z vykonávania exekúcie v označených veciach, pre jeho pomer k účastníkovi konania (oprávnenému) v zmysle ustanovenia § 30 Exekučného poriadku. V takomto prípade je objektom rozhodovania o vylúčení a sám ako súčasť súdnej moci nie je nositeľom žiadnych základných práv, a to ani v záujme ochrany účastníka exekučného konania (oprávneného).

Ústavný súd preto z uvedených dôvodov pri predbežnom prerokovaní sťažnosti odmietol ako podané zjavne neoprávnenou osobou podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. decembra 2011